VIII. évfolyam. Pécs, 1880. deczember 25-én. 52-ik szám.

Előfizetési díj: Postán vagy Pécsett házhoz küldve: egész évre 5 ft., félévre 2 frt. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeresk. (Széchényi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy öt-hasábos petit sor egyszeri megjelenésért 6 kr. 3-szori 5 kr., 10 szeriért 4 kr. fizetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg dij fizetendő. A nyilt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési dij előre fizetendő.

Szerkesztői iroda: Ferencziek utczája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalnoz intézendők. Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városházi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti casinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal: Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

Előfizetési felhivás

a **„Pécsi Figyelő“** politikai, közgazdászati, közmívelődési és társadalmi hetilapra.

Engedve a több oldalról vett felhivásnak, lapunk terét a most bezárandó **nyolczadik** évfolyamában kevésbé a politikai napilapok tárgykörébe eső országos és külpolitikával foglaltuk el, de annál több helyet juttattunk a közvetlenül városunkat és megyénket érdeklő eseményeknek, mozgalmaknak s hisszük, hogy a nagyérdemü közönség várakozásának a nékünk rendelkezésre állitott erőhez mérve megfelelni szerencsések voltunk.

A reánk virradó 1881-ik év ismét egyike lesz azoknak, melyek az általános képviselői választások által hosszu három évre döntik el a nagy kérdést, vajjon közelebb jövünk-e hazánk megváltása órájához, vagy nem?

A lefolyt évbeli tünetek úgy mutatják, hogy igen, s ennél fogva lapunk működése pártunk erősbödése alkalmával annál nagyobb érdekű, minél inkább közeledünk azon időponthoz, mely odavezet az 1867-ki gyarló mű és nyomort hozott kiegyezés felbontásához.

Midőn tehát az előfizetések mielőbbi ujitását kérnők, felhivjuk egyuttal lapunk barátait hathatósan annak terjesztésére közreműködni, részünkről időnket és munkánkat szivesen feláldozzuk, hogy lapunkat minél érdekesebbé és változatosabbá tehessünk, csak az anyagi áldozattól kiméljen meg a nagyérdemü közönség, ne engedje városunk és megyénk ez egyetlen, a helyi és társadalmi érdekek képviseletére szolgáló közlönyt elveszni, míg kisebb városok két, megyék öt-hat magyar lappal dicsekesznek.

Előfizetési díjak:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egy évre . . .	5 frt	— kr.
Fél évre . . .	2 „	50 „
Negyed évre. . .	1 „	25 „

A szerkesztőség.

Hát mit akartok még?!

„Az első alarm, melyet a fogyasztási adókkal kapcsolatban az ellenzéki izgatás támasztott, országszerte megszünt, részint szünő félben van. — Helyet adott a nyugodtabb felfogásnak, sőt a kormány politikáját támogató helyeslés váltotta azt fel.“ — Ezeket olvassuk az „Ellenőr“ multkeddi számának vezérczikkében.

Mióta az országgyülés szünetelni ment s az elnök a napirend elött már nem terjeszt elő egy csomó kérvényt a tervezett kettőzött fogyasztási adók ellen, s mióta a strucz bedugta fejét a bokorba s nem látja a vadászt, azóta szünő félben van az uj kettőzött adók ellenni agitatió, vagy is inkább az „Ellenőr“ emberei szeretnék, ha szünőfélben volna és „nyugodtabb felfogás“ — értsd „közömbösség, — lemondó apathia“ foglalna helyet, hogy azután a szavazáskor a kormány politikáját támogató szavazatok el ne némuljanak.

Vagy talán csak ezen kettőzött fogyasztási adó javaslatok képezik az egyedül fenyegető fekete pontokat hazánk egén, valljon nem százszor nagyobb anyagi és erkölcsi károkat hozott-e reánk a közösügyes kormányok csinálta, de nem a nemzet által küldött szavazó gép?

Vajjon, hogy ne is emlitsünk az általunk szakadatlanul ostromlandó közösügyeket megteremtő kiegyezéseket, azokat követő bosnyák politikát és ennek uszályában jövő költséges — milliókat haszon reménye nélkül elemésztő vasut épitkezéseket, — csak a nemzeti zászló sértés ügyének Tisza Kálmán által az ország házban megteremtett legujabb helyzete ollyan-e, melyben a magyar ember megnyugvást találhat!

Valljon ezen és a Bartha-ügyben nem kötelessége-e minden magyarnak, a ki csak magyarságát nyiltan eltagadni nem szégyenli magát, addig nem nyugodni, mig a sértett jognak teljes elégtétel adatik?

Vajjon nincs-e még néhány tuczat olly kérdés napirenden, melynek de mindegyikében a kormány javaslata a nemzet és szabadság geniusának, a kormánypárt által czimerül vett szabadelvüség követelményeinek csak torzképe, melyek mindegyike csak egy vörös fonalat mutat; a hatalomnak összpontositása és megörökitése bármi viszontagságok közt az uralkodó párt kezébe.

Hallgasson e az ellenzéki sajtó és a közvélemény a törvényhatósági és más gyüléseken minden egyébről és csak az uj dupplázott adókat nyaggassa egyfolytában, mintha bizony ezen adók nélkül is nem állana már a magyar nagy és kisbirtokos osztály fele a romlás szélén, mintha ezen magyar birtok, az édes hazai földnek legalább fele az ily átkot hozó kormányi gazdaság folytán már nem volna egy nem a nemzetből való, nem is a nemzethez szitó, sőt nyiltan germanizáló uzsorás faj és nemzedék birtokában, mintha bizony már nem állanánk közel azon időponthoz, midőn a volt földbirtokos fogja az ekébe fogva szántani uzsorása kezébe jutott volt szántóföldjeit!

Vagy azt akarják-e, hogy minden egyes választó kerület illetékesen egybehivott gyülésen nyilatkozzék és kérvényezzen, midőn a választó kerületnek nincs is közege, mely az összehivásra hivatva lenne, vagy azt hiszik, hogy a szegény elcsigázott választónak van még arra pénze, hogy utra keljen, gyülésezzen és határozzon csak azért, hogy kérvényére azután reámondják, mikép nem is igazi választók, hanem izgatók által összeteremtett gyülevész népség intézte a kérvényt az uj adók ellen.

Azt kell hinnünk, hogy a kormány emberei azt kivánják, mikép az izgatás fokozodván oly térre csapjon át, mely a törvenyesség határain tul vagyon, hogy alkalmuk legyen a társadalommentő szerepét eljátszani.

Ne reméljék ezt tőlünk a kormány támogatók; ők vágyakozhatnak III-ik Napoleon és hasonló világcsaló gazemberek általunk nem irigyelt dicsőségére, de mi arra őket felsegiteni nem fogjuk, mindennek meg van a maga határa, hazánk már volt hasonló nyomor és nyomorgatás örvényében és az 1222-ki aranybulla nőtte ki magát belőle, Francziaországban hasonló állapotokból került elő a nagy forradalom és a szabadelvü eszmék győzedelme, az országnyomorgatók pedig nem csak lejátszották szerepüket hanem el is tüntek, mert az erkölcsösebb társadalom e fekélyeket kidobta magából.

Mi nem fogunk izgatni, nem fogunk a törvény engedte korlátokon tul menni, maguk a kormány törvényjavaslatai felmentenek bennünket alóla és csakugyan vidékünkön is nem az ellenzék, hanem a kormánypárt eddigi hivei voltak azok, kik legelsők felzudultak a kettős megadóztatás ellen.

— **A nemzeti zászló sértés** ügyében a „Függetlenség“ egy ugy látszik, hogy a részletekben is jól értesült bécsi levelezője érdekes leleplezéseket közöl, mely szerint a Seemann ügy felülvizsgálatára rendelt felsőbb katonai bizottság ugy találta, hogy Eger város panasza alapos és a zászlósértés tényleg megtörtént, mielőtt azonban ez kimondatnék ő felsége Albrecht főherczeg véleményét akarta hallani, ez pedig nem óhajtotta Seemann áttételét sem büntetését és ugy történt, mint a főherczeg akarta, mivel azonban az Egerből való elhelyezés mégis opportunus volt, azért büntetés helyett elöléptették ezredesnek. — A magyar miniszterelnökkel csak a határozatot tudatták Bécsből, a vizsgálati iratokat ő nem is látta és betekintésüket tőle meg is tagadták.

— **Belpolitikai hirek.** — A polgári házasságról szóló törvényjavaslat; már a minisztertanács tárgyalásain átesvén az ünnepi szünetek után a képviselőház elé terjesztetik. — A marhabehozatalra Szerbia felől bizonyos elővigyázati rendszabályok mellett esetről esetre engedélyt adott a földmivelési miniszterium. Az engedély a behozatalra eddigelé csak két pontra nézve adatott meg, melyek Baziás és Pancsova. — Krassó és szörény megyék alakuló közgyülése 1881 január hó 4-ére tüzetett ki. Ezen közgyülésben meg fogják állapitani az uj járási beosztást, a megye bizottsági tagokat választó kerületeket, a tiszti segéd, kezelő és szolgaszemélyzet létszámát, fizetéseit s illetményeit, a közgyülési ügyrendet. — Az italmérési regale jog megváltása feletti törvényjavaslata előmunkálatai végre meg vannak, most tanulmányozzák a belügyminiszteriumban és egy évtized mulva talán a törvényjavaslatot is megkészitik. — A határőrvidék bekebelezésére vonatkozó tárgyalások befejeztettek és legközelebb erre vonatkozólag egy királyi leirat fog leérkezni a regnicolaris küldöttségek megválasztására, hogy a pénzügyi kérdések elintéztessenek. — Az 1881. évi államköltségvetési törvény értelmében, 1881. évi január 1-től a posta- és távirdaintézetek a földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszteriumból kihasittatván, a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumba osztattak be; továbbá az államerdők kezelése a pénzügyminiszteriumból kiválasztatván, a földmivelés-, iparés kereskedelemügyi miniszteriumba olvasztatott be.

— **Külpolitikai hirek.** A lefolyt héten a távirda huzalok és lapok leginkább a török-görög határkérdéssel voltak elfoglalva és pedig a választott biróság és annak elfogadásának kérdése felett, de megállapodásra a diplomatia oly kevésbé jött, mint a hogy az érdekelt hatalmak alávetése több mint kétséges. A görög fegyverkezés addig a pénzerőhöz mérten folyik és a török sem marad vissza. — Gladstonenak a bolgár atrocity mertingek ugyancsak torkára forrtak, az irmertingek ellenében egészen tehetlenné lett.— Az ir szigeten most nem a kormány az ur, hanem a titkos szövetkezet, melynek ellenszegülni senki sem mer, különben nyomban meg van a bosszu, ez pedig legfőbb esetben halál. — A gyilkosságok napirenden vannak, a katonaság és rendőrség keze pedig nem ér el minden hová. — Ehhez járul még, hogy a délafrikai Transvaol bekeblezett holland lakósságu köztársaság ismét függetlenné nyilvánitotta magát és fegyveres erővel ellenszegül az angol uralomnak a csekély angol katonaságot itt is, Ázsiában is az irek is igénybe veszik.

Országgyülés.

A képviselőház decz. 16-án tartotta a karácsonyi szünetek előtt utotsó érdemleges ülését. Elnök néhány feliratott mutatott be. Utána Trefort beterjesztette a hadmentességi dijról szóló törvény módositására vonatkozó szentesitett tezikket. Kihirdették. Tárgyalás alá került: az államszámvevőszék szervezéséről, ügykezeléséről s az államadóság ellenőrzésére vonatkrzo tjavaslat. Néhány szakok módositásával elfogadtatott. Következett a fővárosi közraktáraknak állami segélyéről szóló tjavaslatoknak tárgyalása. A ház majdnem szó nélkül elfogadta s vég megszavazását a legközelebbi napirendre tüzte ki. Elnök jelentést tett, hogy Szalay Imre felszólamlása folytán érintkezésbe tette magát a pénzügyminiszterrel, melynek következtében a vadászati s fegyveradó leszállitásáról szóló tjavaslat a jövő év elején be fog terjesztetni.

Decz. 17-én ifj, Ráday Gedeon a csendőrségi legénység állományának kiegészitéséről szóló tjavaslatra vonatkozó jelentését benyujtotta. Ez után a ház felhatalmazta az elnököt, hogy a királyné ő felsége születés napja alkalmából, valamint ő felségeiknek az uj év alkalmából átadhassa a ház jó kivánatait.

A főrendiház ülésén Schlauch szatmári püspök inditványozta, hogy a királyné ő felsége névnapjának alkalmából és uj év alkalmából, a főrendiház üdvkivánatait a trón zsámolyára letegye. Az inditvány elfogadtatott. Utána elfogadta a főrendiház a szállitási adótörvényjavaslatot, a hidvám leszállitásáról, valamint a kiegészitő birákról szóló tjavaslatokat is.

Esküdtszéki tàrgyalás Pécsett.

Alig zajlott le két hét, Csépán Antal, Sterba János elleni sajtóügyében megtartott esküdtszéki tárgyalás után, folyó hó 20 án ismét egy sajtóügy Pirker Mohács nagyközség birájának és társainak Ullein József „Mohátser Wochenblatt“ szerkesztője ellen indított sajtópere került másodlagosan esküdtszéki tárgyalás alá.

Ezen esküdtszéki tárgyalásnál már nem mutatkozott az érdeklődés oly nagy mérvben, mint az elöbbinél. A karzat csak félig népesült meg hallgatósággal.

A sajtóbirságot képezték: Szikszay kir. tör. helyettes elnök, Kisfaludy Imre és Pilch Antal kir. tör. birák, Karay Lajos kir. törv. jegyző, mint jegyzőkönyvvezető. Az esküdtszék következő tagokból alakult meg: Hartl Ferencz (bábos), Gyenes Pongrácz (k. hivatalnok), Kelemen Gyula (mérnök), Reberics Imre (n. néptanitó), Séh Károly (s. szolgabiró), Erreth János (ügyvéd), Rédeky Alajos (magánzó), Rátkovics Ferencz (mészáros), Lechner

TÁRCZA.

Karácsonykor.

Jövel, jövel szent karácsony
Fényes, gazdag éje! —
Az aprócseprő világok[1])
Nagy öröme, kéje.

Hozd közébünk: a kis Jézust,
Jó gyerekek vágyát,
Tedd puhává a jászolban
Szénán vetett ágyát.

Mutasd meg az égi üdvnek
Földi remek képét:
A csillogó karácsonyfát
S boldog apró népét.

Lángoljon szent karácsonyfa
Széles e világon,
Angyalfia[2]) mosolyogjon
Rajta, minden ágon.

Jövel, jövel óh karácsony
Fényes gazdag éje!
És te, ékes karácsonyfa, —
Jó gyermekek kéje.

[1]) Göthe Faustjában: Ember = Kisvilág (mikrokosmos) Itt: aprócseprő világok = gyermekek.

[2]) A székelyek e szót: Kristkindl, nem ismerik, fogalmát: „Angyalfia“ szóval fejezik ki.

Jövel, jövel kisded Jézus!
Kit sok ezred vára;
Hozz bőséges áldásokat
Milliók javára!!...

Pécs, 1880. Deczember 17-én.

Héya Mihály.

Az esküvő.

Az Isten házában
Ifju, öreg párban
Környezik az oltárt.
Arczukon ihletség,
Bennük áhitat ég.

Ott az atya, anya,
Ott az ipa, napa,
Mindegyik szemében,
Mint a harmat gyöngye
Reng az öröm könnye.

Némán, hallgatagon,
Az ékes menyasszony
S deli vőlegénye
Összekulcsolt kézzel
Az oltárra térdel.

A szentegyház papja
Az igéket adja,
Beszél oktatólag
Forró szerelemről,
Örökös hűségről.

Szivükbe már régen
Gyökeret vert mélyen
Szerelem és hűség,
Az is vezérlé
Oket oltár elé.

Elmodják egymásnak,
Mit még nem mondának: —
„Holtom-, s holtodiglan!“
Nem száj, a szív mondja,
Az ég meghallgatja.

Hitben nyervén erőt,
Isten s ember előtt
Szent a frigy örökre.
Boldog házas párok!
Égi kegy szállt rájok.

Nagy boldogságukat,
Mely a mennyre mutat,
Elmerengve nézem;
Tudja a jó Isten,
Hogy mit érzek s mit nem.

Elszorul a keblem,
Titkos vágy kél bennem,
Isten oltáránál
Elmodani hallkan:
„Holtom-, s holtodiglan!“

Várady Ferencz.

A helynév magyarázatához.

Tegnap előtt kaptam a „Pécsi Figyelő“ 49-ik számát és ma az 50-ediket. Sajnálom sem időm, sem alkalmam, sem segédeszközeim itt arra, hogy a helynév magyarázat dolgában Sterba urnak érdemlegesen felelhessek, csak két hó mulva, mikor hazatérek, leszek azon helyzetben ismét síkra szállhatni, addig — ha irok — egészen más dolgokat veszek tollam hegyére, és most csak azon észrevételre szoritkozom, hogy Sterba ur az alaktant tulságosan veszi igénybe, mert az alaktan csak az uj szavak faragásánál használható, feltétlenül ősrégi szavak elemzéseinél pedig az alaktan sokszor tévutra vezeti az embert úgy, hogy annak segitségével varju-ból vizát-csinálhat. Az ős tárgy — és helynevezések — melyek még akkor keletkeztek, mikor az emberiség egy-egy tagu szóval (hanggal) kénytelen volt sokat és sokfélét mondani és beszédjét kéz, fej-, szem-, láb- és testmozdulatokkal kiegészíteni — ha két tagnak, már nem egyszerü szavak, hanem egész mondatok az alaktan szabályai szerint elemezni akarja, úgy Sterba urral azon eredményre jön, hogy például a Tisza nevét szláv és magyar eredetünek bizonyithatja, sőt mi több, a német alaktan segitségével igen könnyen be lehet mutatni hogy Tisza német szó, mint Tisza Kálmán német emberen sajnosan tapasztalunk, a franczia alaktan pedig franczia vá teszi azt a nélkül, hogy az ember a „ti“ gyöknek értelme miatt zavarba jönne.

A nyelv nem készül a nyelvtan és az alaktan szabálya szerint, hanem ezek a kész nyelvből kivont szabályok, melyek többnyire a nyelvben rejlő számtalan kivételeket engednek,

Mielőtt levelemet bezárnám, volna még pár kérésem Sterba urhoz, egy az: ha értekezésem a „Baranya“ szó eredetéről, melyet még november 14-én beküldtem, a „Pécsi Figyelőben“ megjelenik, vegye azt a bonczkése alá, ambár azon czikkben még nem mondtam mindent, mi mondani valóm volt; — továbbá gyermekkoromban rácz oskola társaim szokszor azzal boszszantottak, hogy: Nádor, Bán, Ispán, Vajda, Buda, ablak stb. mind szláv szavak, pedig ezek oly eredeti magyar szavak, mint Árpád vagy Attila, ez utóbbit is az alaktan segitségével szláv eredetünek mondták és annak bizonyitására mondtak egy mesét, mikor t. i. a hunnok jöttek a mostani Magyarországba, a szlávok biztonságban érezték magokat, mert azt gondolták, hogy a lovaikhoz tapadt hunnok nem képesek a szlávokat tanyáikon a hegyek között felkeresni; csak egy bölcs volt köztük, ki vezértársait felfegyverkezésre buzditotta, mert mindég lehetséges, hogy az „Isten ostora“ váratlanul közéjük terem, de a többség hitetlen maradt és már oszólni készült a tanács, mikor egy vad csapat élén egy délczeg fiatal vezérrel ott termett. „Etogle“ vagy “etolje“ kiáltotta el magát a bölcs és ezen felkiállitás rajta száradt a fiatal vezéren mint „Etele“ miből „Atilla“ lett, mit a szláv és a magyar alaktanból is bebizonyithatni lehet. Ezt tehát egyelőre elhiszem, csak arra kérem Sterba urat sziveskedjék az elébb emlitett hat szónak: Nádor, Bán, Ispán, Vajda, Buda és ablak szláv eredetét alaktanilag bebizonyitani.

Modrics (Boszniában) 1880. decz. 18.

Gareis József.

Antal (t. pénzt. tiszt), Negele Ferencz (czipész), Weidinger Nándor (könyvárus), Buday Béla (mérnök). Póttagok: Sluha Rezső (erdész), Körösztös Imre (épitőmester).

Vádlók ügyvédje: Kószics Szilárd, a vádlott ügyvéje: Simonfay János.

A tárgyalás pár perczczel fél tiz óra után vette kezdetét. A vádlotthoz intézett általános kérdések után felolvastatott a vádirat, mely szerint vádlott. a „Mohácser Wochenblatt" cz. lapjában Pirker Gyulát, Brand János ügyvédet, Rosenfeld Simont és többeket megtámadott, házi tolvajoknak, vérszopóknak nevezvén őket, különösen Brandot, Rózsa Sándor haramjával hozván hasonlatba akasztófára magasztólandónak érdemesitette, mint a mohácsi temérdek csalások, kiválólag a fogyasztási adó kezelése körül letrejött visszaélések bünrészeseit.

Simonfay védő ügyvéd a vádlevél felolvastatása után kijelenté, hogy a tárgyalás előtt Pirker Gyula akként nyilatkozott, miszerint hajlandó vádjával visszalépni, ha Ullein József visszavonja a reá mért rágalmakat. A sajtóbiróság kérdést intézet Pirker és Ulleinhoz s miután Ullein, nyilatkozott, miszerint a rágalom tévedésen alapult, visszavonja: Pirker elállván vádjától, távozott. Igy miután már előbb több vádló, s most Pirker is elállott: csak két vádló Brand és Rosenfeld maradt.

Ez után Simonfay kérte a tárgyalás elhalasztását, minthogy a bizonyitásához szükséges több okmányt magán uton be nem szerezhetett, sem kérelmére, a sajtóbiróság azokat be nem szerezte. Brand, vádló tiltakozot ellene. A sajtóbiróság visszautasitotta a halasztási kérelmet.

Felolvastattak magyarnyelven, hiteles forditásban az incriminált czikkek, melyek után következett a bizonyitási eljárás: a tanuk kihallgatása, a bizonyitó okmányok felolvastatása.

Kihallgattatott öt tanu, névleg: Zsivkovics János, Dettré Antal, Kész Pál, Patkovics Ivó, Kanizsay Mihály. A tanukhoz nyolcz kérdés intéztetett. A tanuk összhangzó vallomásából kitünt, miszerint való, igaz, hogy Mohács nagyközség által választatott egy hetes bizottság, melynek elnöke Brand volt, és megbizatott, hogy a fogyasztási adók kezelését felülvizsgálja és hogy arról jelentést tegyen a közgyülésnek, mi azonban épen nem történt meg. Ezen hetes bizottság, melynek elnöke Brand volt, nem teljesitette továbbá megbizatását; mert nem tette magát egyszer sem érintkezésbe a nagyközség által kiadott fogyasztási adók kezelésére vállalkozókkal, hanem egyenesen Rosenfeldnek a leghátrányosabb ajánlkozónak adatott ki a fogyasztási adó kezelése.

A tanuk kihallgatása után, felolvastatott több okmány, melyek után a bizonyitási eljárás véget ért.

Következett a vád összegezése, Kószics vádbeszéde.

Kószics vádbeszédében azt mondta, miszerint egy oly lap, mint a „Mohátser Wochenblatt" kereskedelmi s üzleti lap lévén, mely kizár minden politikát; feladata oktatni, tanitani, a napi eseményeket tárgyilagosan elmondani, a közvéleményt képviselni, nem pedig, mint azt a „M. W." tette, minden szépet, jót, igazat lerántani, pelengére tenni. A sajtó nagyhatalom, nagy befolyással van a társadalomra nézve, de a „M. W." a sajtó magasztos hivatásával nem tudott élni, akár tudatlanságból, akár műveletlenségből. Ő mindig izgatott, többek közt azt irta a polgársághoz, hogy rakják körül a községházát szalmával és gyujtsák föl. Lehet-e ily lap a közvélemény képviselője? Mily lealacsonyitók, mily becstelenitők azon incriminált czikkek. Kérdi Kószics tovább folytatván beszédét, hogy vajjon ki, vagy mi jogositotta arra Ulleint, hogy valakit oly gorombán megsértsen, hogy valakinek a becsületében gázolódjék. Végül rágalomról vádolván Ulleint, kérte annak vétkességbeni elmarasztaltatását.

Simonfay János, védő ügyvéd következő védbeszédet mondott:

Igen tisztelt esküdt urak!

A felolvasott hirlapi czikkekből, mint a melyek a vádlevél és vádbeszéd szerént is a vétkesitett részt, vagy részeket tartalmazzák — kétségtelenül meggyőződni méltóztattak, hogy ha bár azok — a fogyasztási adókezelés iránti intézkedés körül észlelt ssabályellenes és a község érdekére káros eljárás alkalmából irattak és támadnak meg egyeseket, s köztük vádlókat, mégis a támadásnak alapjául — főleg ha a czikkek egészében — teljes egybefüggésükben biráltatnak — közvetve a Mohács város közönségénél évek óta egyesek önző haszonlesése által üzött irgalmatlan rosz gazdálkodás szolgált, s ebből folyolag a támadás jogosságát, vagy jogtalanságát, ugy a vétkesitett czikkekben állitott tények valódiságának be, — vagy nemjbizonyitását egész biztonsággal megitélni szerintem csak ugy lehetne, ha az önző haszonlesés és kapzsisággal vitt rosz gazdálkodásra, mint a czikkek keletkezésének kutforrására vonatkozólag a bizonyitás a tekintetes sajtóbiróság által megengedtetett, és ennek bizonyitására szükségesekül kijelelt iratok a hatóságoktól, honnét azokat magán uton megkapni nem lehetett — hivatalos uton a mai tárgyalásra beszereztettek volna.

Ez nem történvén meg — a dolog ilyetén állásában igen természetes azon feltevésem jogosultsága, hogy a vétkesitett czikkek azon része, mely nem a fogyasztási adó kezelés körüli intézkedésre vonatkozik, vagy nem ezen intézkedés helytelenségéből következtet és tartalmaz vétkesitett kifejezéseket, a vád tárgyát nem képezheti, mert a törvény az állitott tények bizonyitását megengedvén, oly tények vagy kifejezések, melyeknek bizonyitására vonatkozólag az ut vádlott előtt elzárva van — az esküdtszék itéletének alapjául nem szolgálhatnak.

Ha pedig ekként osztályozzuk a vádlevélben felvett incriminált részeket, mind ezt másként osztályozni nem is lehet, ugy azt hiszem, alig marad fen valami, a mi fölött a tisztelt esküdt urak itéletet mondhassanak, mert ez alapon nagy része az állitólagos vétkesitett kifejezéseknek elesik, nem vonatkozván, vagy nem egyedül vonatkozván a fogyasztási adó körüli eljárásra.

Igy elesnek és nem képezhetnek vádat a vádlevél 3-ik pontjában foglaltak; valamint a lap február 8-ik számában, és a lap 9-ik számában: „Eine kraftlose Waschseife, die den Schmutz nicht abgewinnt" czimü tárczaczikkben foglaltak miután mindezek Brand es a vele megtámadottaknak a városi közügyek körüli egyéb működésük és eljárásukból következtetőleg mondattak — illetőleg irattak — és csakis az első cziknek első része vonatkozik a fogyasztási adó körüli eljárásra.

Ezen részben ugyanis — és csak is itt — éles satyrával és birálattal le van irva a fogyasztási adó kezelés iránti intézkedés körüli eljárás, és ezen eljárásból sőt még itt is a közvagyon kezelésénél tapasztalt egyéb eddigi eljárásból is következtetve állittatik: hogy Brand Rosenfelddel összeműködött, hogy a városi képviselet utján a fogyasztási adókezelést ennek kezére juttassa, és hogy ezt a város megkárositásával és a képviselőtestület többségének megtévesztésével keresztül is vitte. Egyszersmind a város érdekeinek önzésből lett feláldozásával, vagyis Rosenfeld iránti érdekeltséggel gyanusitatik.Ámde az itt használt kifejezések vádlók egyike ellen sem képez becsületsértést — miután a kipontozott szavaknak — vádlott által egyedül filletékesen adott értelmezése mellett, becsületsértő kifejezésük nics. — Tehát csak arról lehet szó, hogy az itt állitott tények valódisága be lett e bizonyitva — mert csakis be nem bizonyitás esetében képezhetnének az állitott tények rágalmat — s ekkor is semmi körülmények közt Rosenfeld — hanem Brand ellenében.

A guny és birálat pedig — mik a czikkben leginkább szerepelnek, sem becsületsértés, sem rágalom tárgyául nem szolgálhatnak.

Ha bár e szerint csakis a ‚fogyasztási adó kezelőjének megválasztása körüli eljárásra vonatkozólag állitott tények birálandók — minthogy azonban ezen eljárás is folytatása azon napjainkban — fájdalom! annyira divó és lelketlen önzésből származó üzelmeknek, melyeket egyesek itt-ott, állásuk, értelmi tehetségük és befolyásuk folytán — a reájuk ruházott, vagy mesterséges módon magukhoz ragadott hatalom gyakorlata közben a közvagyon körül maguknak megengednek — bátorkodom mégis azon valóban siralmas állapotot némileg ecsetelni, melyet ezen városnak évről-évre előljárói, s a város ügyeinek kezelését kezükbe ragadott egyesek készitettek, s a melyet a folytonos lelkiismeretlen gazdálkodás részére állandósit, ugyanis:

1-ör. A mult sajtóbirósági és esküdtszéki tárgyalás alkalmával becsatolt, de akkor is felolvasni megtagadott hivatalos iratok szerint Mohács város közönsége igen kedvező urbéri egyességet köthetett volna, és daczára, hogy az e végből megejtett szavazás alkalmával senki sem szavazott arra, hogy az egyesség el ne fogadtassék — azok, kik az egyezkedés iránti intézkedéssel megbizattak, pert folytattak, mely czimen a város pénztárából évenkint sok ezer frt vándorolt ki; s az eredmény az lett, hogy Mohács város közönsége több mint 3000 holdat vesztett, vagyis ennyivel többet kapott volna, ha az ajánlt egyességet elfogadja.

2-or. A pernek a város közönség nagy hátrányára és a városi pénztárnak körülbelül 20—30 ezer frttal lett kiütrésével történt befejezése után — ugyanezek kiegyeztek az uradalommal és tövényellenesen megengedték, hogy ez előbb lép jen birtokába illetőségének, mint az egyesek.

3-or. Önkényesen, sőt erőszakosan felosztották a legelőt, majd meg ismét elvették egyesektől a nekik már kimért illetőséget. Mindezek természetesen tetemes költséggel jártak.

4-er. Belevitték a várost a töltési ügybe — megkérdezés és erre nyert megbizás nélkül, mely csak arra szolgált, hogy egyeseknek dús jövedelmet nyujtson. Itt is a város lakósainak körülbelül 18000 frt. haszontalan, az ablakon kidobott költséget okoztak.

5-ör. A szőllődézsmaváltságból befolyt pénzekről rendes számadás és a hátralékosokról kimutatás nincs. — Brand ur — mint ügyvéd kezeli.

6-or. A mult sajtó és esküdtszéki tárgyalás alkalmával becsatolt de felolvasni nem engedett határozatok szerint a város és egyesek részére történt adóleiratás folytán jutalom czimmel kétezer frt. utalványoztatott ki a városi pénztárból és osztatott fel egyes conjpfeusok közt.

Ezek nagyjában azok a jótétemények, és önzetlen intézkedések, melyekkel már 8—10 év óta Mohács város ügyeit vezetők és intézők a város lakosságát boldogitják. Mennyi lehet még a kisebbszerü visszaélés, melyek közbeszéd tárgyai, de a melyeket csak egy részrehajlatlan vizsgálat volna képes felfedezni — azt elképzelni lehet.

Hogy ezek után Mohács városa — daczára azon kedvező helyzetének, melyet fekvése — a vasuti és gőzhajózási összeköttetésénél fogva nyujt — sem anyagilag, sem szellemileg nem emelkedhetik, sőt inkább hanyatlik — nem csoda. Hiszen folytonosan azoknak kapzsisága lelketlen önzése ellen kell küzdenie, kik időről időre szájaskodásuk, vagy egyébb befolyások folytán a közvagyon kezeléséhez és Mohács város ügyeit intéző szerephez jutnak: Alig távolitja el egyiket a sors — jön a másik, többnyire szövetséges társa az előbbinek, és mindegyik, hogy illetéktelen hasznot szerezhessen kielégithetetlen kapzsiságának, vagy nagy költséget vagy nagy kárt okoz a városnak. Hogy ilyen állapot a nép közerkölcsére is megmételyezőleg hat, miután mindezt ravaszsággal, a nép félrevezetése és elámitásával lehet elérni, ezt sem vonhatja kétségbe senki. Ily állapotok, sajnos! csak a mindenki által rosznak tartott és hirdetett jelen adminisztratiónk mellett lehetségesek.

Ha tehát egészében vétetnének birálat alá a vétkesitett részek, ugy kétségtelen, hogy a felemlitett, de bizonyitani nem engedett, Mohács város lakósai előtt azonban érezhetőleg köztudomásu és kétségtelen tényekből, és ezekre vonatkozó iratokból kellene és volna csak is lehetséges megitélni, hogy rágalmat képeznek e, és az állitott sértő kifejezések nem alaposan és a tényekből kifolyólag nem jogosan használtattak-e?

Ha pedig csak tisztán — a fogyasztási adó kezelés körüli eljárásra vonatkozó állitások és kifejezések vétetnek birálat alá, mint ez szerintem másként nem is lehet, ugy a tárgyalás folyama alatt mind az meggyőződést keltőleg bizonyitva lett, mi az erre vonatkozó részben állitatott:

Ugyanis — részint a felolvasott közgyülési és kisebb bizottsági határozatok és jelentésekből, részint a tanuk vallomásából kétségtelenül kiderült, hogy a közgyülés a fogyasztási adó kezelésének megvizsgálására egy 7-es bizottságot küldött ki, melynek feje Brand volt, azon utasitással egyszersmind, hogy a jövő kezelésre vonatkozólag egy javaslatot terjesszen elő, és a menyiben nem a házilag leendő kezelést fogadná el, érintkezésbe tegye magát az ajánlkozókkal, s megvizsgálván ajánlataikat, azt hozza javaslatba a közgyülésnek, kit a város érdekeire nézve legelőnyösebbnek és legalkalmasabbnak tart. Azonban mi történik; a közgyülési határozat nem egészében vétetik a jegyzőkönyvbe, kihagyatik belőle a fogyasztási adó eddigi kezelésének megvizsgálására vonatkozó rész; de azért a mi ben marad is a határozatban a bizottság nem teljesiti, mert az ajánlkozók közül egygyel érintkezik, és ép azzal, a kinek leghátrányosabb ajánlatát a közgyülésnek elfogadásra ajánlja, mit a közgyülés, nem tudva, hogy a határozatnak miként felelt meg a bizottság — szótöbbséggel el is fogad.

No már hogy ez helyes, a közvagyon körül kötelességszerü — becsületes eljárás legyen — ezt, azt hiszem senki sem fogja elhinni, valamint azt sem, hogy Brand ur, ki mint a tanuk vallomásából meggyőződhettek a tisztelt esküdt urak — tulajdonképpen a bizottság maga volt — Rosenfelddel érdekösszeköttetésben nem lett volna, mert ezen a közgyülési határozat mellőzésével tanusitott részrehajlás másra nem enged következtetni akkor, a midőn kézzel foghatólag igazolva van, hogy a másik két ajánlattevő ajánlata a városra sokkal kedvezőbb volt. Sőt feltéve ha köztük szövetkezés nem volt volna is, mit a kétségtelennek feltüntető tények ellenére bizonyitani neki kellene — mondom még akkor is — a közgyülési határozatnak nem respectálása és a közgyülés félrevezetése miatt vétkes hanyagság, kötelességszegés és könyelmüséggel vádolható — miután a közgyülés számos tagja lehetett azon hiedelemben, hogy ők a közgyülési határozatnak nem megfelelőleg jártak el.

Tehát még ha bizonyithatta volna is hogy az eljárás önzetlen volt, pedig a tények ellenkezőt tanusitnak, — a fogyasztási adó kezelése iránti intézkedés körüli eljárás méltó és jogos megrovás alá esik és igy ezen eljárás jellemzésére irt éles czikkben rágalom vagy sértő kifejezés nem foglaltathatik.

Azt veti vádló vádlottnak szemére, hogy ezt hasonló önzésből, sőt hogy önzésből származó boszuból tette — ezt határozottan tagadom — s ez, ha bizonyitása megkisértetett és törvényszerint megengedhető volna is — nem bizonyitható.

De föltéve, meg nem engedve, ha ezt csak ugyan önzésből tette volna is vádlott, vajjon kérdem: a közügyre nézve nem egy-e az eredménye. Én azt hiszem hogy akár önzésből, akár nem önzésből támad meg valaki valakit a visszaélés és szabálytalanságért — az eredmény egy, és a közügynek haszna van belőle. És mióta szünt meg a bün — bün lenni azért, mert azt az önzés, vagy boszu vágy hozza napfényre?

A sajtó szabadságról és szabadosságról beszélnek azok, kik a sajtó szabadságát korlátozni szeretnék, mert félnek a világosságtól, sok rejtegetni valójuk van. A sajtó szabadosság nem lehetséges ott, hol sajtó szabadság van; hisz a sajtó szabadság ennek a legbiztosabb ellenszere. — Napjainkban pedig a közügyeknek ez az egyetlen egy biztos ellenőre. Jól vigyázzunk, hogy ezen egyetlen egy eszközét a visszaélések korlátozásának ki ne csavarják kezeinkből azok, kik nem csak a sajtó, de minden szabdságnak ellenei — ha abban kivülök mások is részesek lehetnek.

Megtörténik ugyan, hogy a sajtó hangja modora néha elüt a megszokottól — ennek azonban két oka van; — egyik az, hogy ha a sajtót oly egyén kénytelen használni — a közügy terén közvetlen közelében tapasztalt visszaéléssek előtt szemet hunyni már nem tudván, ki a sajtó terén járatlan, irályával, szabályával ismeretlen; a másik az, hogy a visszaélések nagymérvet öltenek — vagy feltünő vakmerősséggel és nyiltsággal üzetnek és azok kik hivatva volnának ez ellen cselekedni hasonló okból vagy keveset tesznek — vagy egészen közönyösek — ekkor a sajtó hangja a megszokottnál erősebbé — modora kiméletlenné változik át, hogy hivatásának megfelelőleg a visszaéléseknek útját szegje — és az arra felügyelni tartozókat kötelességök teljesitésére sarkalja.

Hogy melyik ok a kettő közül alkalmazható védenczem czikkeire, melyeknél a hang és a modor szintén a sajtó megszokott hang- és modorától elüt ezt az előadottak után mindenki megitélheti. Én mindkét okot alkalmazhatónak találom.

És ép ezért, miután ez szintén csak védenczem előnyéül szolgál, azon biztos reményt táplálom, hogy az igen tisztelt esküdt urak — fontolóra vevén a közvagyon kezelése és egy város ügyeinek intézése körül alkalmazottaknál a megbizhatóság és tiszta kezüség elkerülhetlen szükségességét; fontolóra vevén, hogy az esküdtszéki intézménynek nem feladata a közügy terén és a társadalomban amugy is szerfelett felburjánzott erkölcstelenséget támogatni, hanem ellenkezőleg mindenütt, hol biráskodása közben ilyenre akad — még ha csak alapos gyanu alakjában is, a társadalmi erkölcs javitás érdekében, mely által legfőkép van biztositva vagyon és szabadság-itélete által sujtani; végre fontolóra vevén, hogy azoknak vakmerősége és szövetkezése, kik a társadalmi erkölcsök megrontását egészen hidegvérrel gyakorolják — csak hogy önző czéljukat kielégithessék, kiterjed még arra is hogy a sajtó szabadság és az esküdtszéki intézményben rejlő biztositékát is a közerkölcsnek lerontsa — a hozandó itéletükben mérlegelendik azon következményeket, melyek a visszaélések napjaiban, a közvagyon körüli önzés és kapzsiságnak vagy csak beigazolt megbizhatlaságnak bármi okbol legyezgetése — egy város jövőjére — és annyi oldalról gyakran a társadalmi rend nevének emlegetésével megsértett társadalomra tenni fog.

Uraim, igen tisztelt esküdt urak! A megdermedt, közönyössé vált társadalmi erkölcsi érzetnek felébredése, felbátorodása egyfelül-másfelül Mohács város jóléte és emelkedésének feltétele függ önönk hozandó itéletétől és ezért kérem én a vádlott felmentését.

A vádló és védő ügyvédek beszédei után, az esküdtek a főnöknek adott öt kérdéssel tanácskozásra visszavonultak, hosszas tanácskozás után főnökük, Erreth János jelentette az esküdtszék következő itéletét.

1. Kérdésre: megvanak-e győződve az esküdtek, hogy az incriminált czikkeknek a vádlott a szerzője? 12 igen.

2. Kérdésre: foglaltatik-e az incriminált czikkekben Rosenfeld Simon ellen rágalom? 1 igen, 11 nem.

3. Kérdésre: vétkes-e Ullein Rosenfeld elleni rágalomban? 12 nem.

4. Kérdésre: foglaltatik-e az incriminált czikkekben Brand ellen rágalom? 10 igen, 2 nem.

5. Kérdésre: vétkes-e Ullein Brand elleni rágalomban? 8 igen, 4 nem.

Eszerint vádlott, Brand elleni rágalomban vétkesnek mondatván ki; Kószics által kért egy évi fogság, 1000 frt pénzbirság, Simonfay kérelmére, az enyhitő körülmények tekintetbe vételével lejebb szállittatott és pedig 2 havi fogságra, 300 frt pénzbirságra, nem fizethetés esetén még 30 nap fogságra, a tanuk dijára, 50 frt a tolmács dijára, 10 frt és a perköltségek 101 frt megtéritésére és ezen itéletnek a „Pécsi Figyelő"-ben és a „Fünfkirchner Zeitung"-ban leendő közöltetésének költségére itéltetett.

Simonfay megfelebbezte, azonban megfelebbezésének hely nem adatott. Semmiségi panaszt jelentett be és kérte saját és Kész Pál mohácsi lakos kezessége mellett Ullein szabad lábon maradhatását.

Az esküdtszéki tárgyalás délutáni öt órakor véget ért.

Somogyi állapotok.

Folyó hó 15- és 16-dikán tekintetes Madarász Andor megyei főszámvevő urhoz volt szerencsénk, kit az alispán a községi képviselő testület panaszos kérelme folytán a községi számadások rendbe hozatala czéljából küldött ki Lakócsára. A részrehajlatlan tárgyalásbol a következő tények derültek ki: 1. Az 1873-dik évi és azon inneni községi számadások a megyei számvevőség által még most sem voltak megvizsgálva, pedig Csépán Antal ur, amint a deczember 6-diki esküdtszéki tárgyalásnál hallottuk, már 15 év óta viseli az alispáni hivatalt. Mi volt e mulasztás oka? azt a főszámvevő urtol a képviselő testület egy tagja sem kérdezte, legkevésbé én, kire a főszámvevő ur személye, higgadtsága és részrehajlatlansága a legjobb benyomást tette. Nem ott van-e a hiba, hogy a szigetvári szolgabiróság, vagy annak kedvéért az alispán ur, azért nem juttatta e számadásokat *kellő időben* a számvevőséghez, hogy az 1873 óta 4—5 éven át itt tartózkodott vészőrség részére a község által szállitott tüzifáért az alispán által a szolgabirósághoz több izben és sok község részére leküldött pénzek hova forditásának netán szükségessé válandó kimutatása körül szabad kezük legyen? Annyi bizonyos, hogy a szolgabiró folyó év május havában a megyei főjegyző által a segédszolgabiró ellen Szigetvárott eszközölt vizsgálat alkalmával e pénzek, kinek és mekkora összegekben való átadása iránt megkérdeztetvén, feleletét egy, kezében tartott kimutatásból diktálta a jegyzőkönyvbe, azután pedig, megtudván, hogy a lakócsai volt biró ugyanazon jegyzőkönyvben a pénzek átvétele iránt másképen vallott, saját irásos kimutatását meghazutolta és pajkosan azt mondta, ha ezt tudta volna, már csak én miattam is másképen vallott volna, mely pajkosságához a vizsgáló főjegyző azonban csak annyit mondott, hogy ez csak a szolgabirónak ő iránta bizalmának jele, és azután kitörülte a szolgabiró vallomását és a kitörült sorok közé azon vallomást irta a jegyzőkönyvbe, melyet a szolgabiró a kimutatás meghazudtoltatására emlékezetből, a lakócsai volt biró vallomásához alkalmazkodva, diktált neki. Az is bizonyos, hogy egyébb tanukon kivül Szinyákovics Pál (egyik az esküdtszéki tárgyalásra behitt de ki nem hallgatott tanum) mint potonyi volt biró a jelenlévő segédszolgabiró előtt azt vallotta ezen alkalommal, hogy őtet a segédszolgabiró egy Lakócsán eszközölt vizsgálat alkalmával azon panaszára, hogy a mondott tüzifa árában az ő községe is meg van röviditve, azzal utasitotta vissza, hogy „elmult esőnek nem kell köpenyeget keresni." Nem akarom a velem együtt öreg alispánt egyenesen azzal gyanusitani, mintha a számadások számvevői megvizsgáltatását ilyen nem tisztességes indokból maga késleltette, vagy a késedelemhez ilyen indokból hallgatott volna; de azt méltán kérdezhetem tőle a nyilvánosság előtt: tisztességes és a megye méltóságával összeférő dolognak tartja-e, azt is szenvedőleg elnézni, hogy ezen segédszolgabiró, Fenyőssy Ödön, a meghalt szolgabiró helyére jövő februárban a kandidacióba belejöjjön? Hisz ezen segédszolgabiró azon alkalommal, mikor Szinyákovics Pál panaszát oly raffinirozott tisztviselői lelkiismeretességgel a jegyző és más biró érdekében visszautasitotta, maga mondta, hogy a pénzt Jelics Tamás birónak maga adta kezére; sőt a birónak a kapott nyugtáról ellennyugtát nem adván, maga adott arra alkalmat, hogy a volt biró és jegyző az 501 forintot a községi számadásban elhallgassa, és magát előtte, de csak is előtte, álnyugtával igazolhassa. Az én minapi elitéltetésem csak azon tekintetnek köszönhető, melyet én sem akarok feltétlenül elitélni, hogy „mentsük meg az alispánt, mert a megye becsülete kivánja": és most nem a megye becsülete kivánná, hogy Fenyössy a szolgabirói állás betöltése alkalmával a kijelölésből kimaradjon? Jó öreg ur, én csak együgyüségből harczolok azon ostoba zászló alatt, „mentsük meg az erkölcsöt, mert a haza fennmaradása kivánja," és ön hozzám, szinte öreg és szinte becsületes emberhez, csak is azért lehetett a mérges harcz utáni diadal előnyeinek kizsákmányolásában oly nagylelkü, hogy csak egy havi fogságot kért büntetésemül kiszabatni, mert ön is tart valamit az akarat becsületességére: hiszi-e, hogy az akarat becsületességének azon mértéke a megye becsületével összefér, melyet Fenyőssy az elmult eső utáni köpenyeg dolgában nyilvánitott? No, ha hiszi, én csupa hálából ön nagylelküségéért, sőt nagylelküsége daczára is szivesen elhiszem.

2. Madarász ur működése alkalmával az is kiderült, hogy a tüzifa ára csak is az 1875-dik évi számadásban volt 116 forinttal kitüntetve, amint t. i. azt a jegyző e számadás nála lévő, de senki által alá nem irt fogalmazványával maga napfényre hozta; de ezen számadás is

3 a szolgabiróság és jegyző révén a képviselő testület által megállapitott költségvetés előirányzattal, a megyei helybenhagyással, a megelőző évről szóló pótadó hátralék kimutatásával, a számadást átvizsgáló képviselő testület tanácsülésének jegyzőkönyvével, és *minden okmányokkal* szőrén szálán elveszett. Azt mondom, hogy a szolgabiróság és jegyző révén; mert a jegyző ellen már 1877 óta emelt és eddig mi eredményre sem vezetett panaszok elseje óta egyszer, (mikor? azt nem kérdeztem) a jegyző azirán folyamodott a képviselő testület nevében a szolgabirósághoz, hogy az 1875. 1876. és 1877-dik évi számadásokat a számvevőségtől megszerezze és azok betekintését lehetővé tegye. A számvevő ur azt mondja, hogy a kért számadásokat a szolgabirósághoz áttette és az 1875-dikinek hijával vissza is kapta. A szolgabiróság a képviselő testületnek ez évi február havi (az 1875-dik évtől kezdve minden számadások és minden hozzátartozó csatolványok leküldését kérő) határozata alkalmából az alispánhoz intézett felterjesztésében e számadások leküldését kérte-e vagy sem? azt nem tudom; de a főszámvevő ur szájából hallottam, hogy e számadásokra nézve, mikor azok visszaküldését a szolgabirósághoz kérte, a szolgabiróság elejénte nem válaszolt; utóbb pedig azt jelentette, hogy az 1875-dik évi számadás a jegyzőhöz küldetett, de onnan vissza nem érkezett. Ennek ellenében a jegyző azt állitja egyszer, hogy az 1876. és 1877-diki számadásokat azért nem közölte a képviselő

tartottal, mert az 1875-diki amazokkal le nem küldetett, mig más részről most azzal igazolta magát a főszámvevő ur és a képviselő testület előtt, hogy az 1875-dikit is visszaküldötte a szolgabirósághoz. Megengedem, hogy a főszámvevő urat egyik másik körülményre nézve talán roszul értettem, mit ennyi ellenmondással szemben rosz akaratomnak nem fog tulajdonitani; de annyi kétségtelen, hogy az 1875 diki számadás, *összes felszerelésével*, a szolgabiróság és jegyző révén egészen elveszett, miért a 116 frtnak állitott egyik összeg valódiságáról méltán kételkedhetni. Azon 116 forint nem azért foltoztatott be Fekics Vincze 1875 diki biró halála után a jegyző mondott fogalmazványába, hogy Jelics Tamás biró 501 forintjának hova forditása *annál könnyebben* kimutatható legyen?

Mikor irta ezt a szolgabiróság a számvevőségnek, hogy az 1875 diki számadás nincs meg? nem tudom; de annyi bizonyos, hogy csak néhány hét előtt maga a számvevőség felszólitotta a szolgabirót, hogy már valahára jelentését e pontra nézve felterjessze. De az alispán ur, ha még oly öreg is, kötelességének fogja ismerni e miatt Fenyőssyt elővenni, mihelyt Madarász ur jelentését megkapja, és Fenyőssytől megtudni, hogy az elsikkasztása szolgabiró halála előtt vagy után történt-e?

Mi történjék a jegyzővel? az iránt a megye becsületétől kérjen az alispán ur tanácsot. Mi ne történjék Fenyőssyvel? azt elmondtam. Milyen a megye becsületérzéke? azt a választás fogja a megye évkönyveibe érez betükkel beirni.

4. Madarász ur itt járta alkalmából azt mondta nekem a jegyző, hogy Jelics Tamás volt biró a felvett 501 forintról már egy krajczárig beszámolt a szolgabirósághnál; de mi képviselők olyan szolgabiróság előtti leszámolásra semmit sem adunk, mely maga azt állitja, hogy azon számadásokat a *jegyzőnek adta ki*, a melyeket mi a jegyző és volt birák gazdálkodásának ellenőrizhetése tekintetéből a *mostani biró kezére* kértünk átadatni és mely legjobb esetben az 1875-diki számadás elemelésére alkalmat nyujtott.

5. A somogymegyei állapotok teljes illustratiójára szolgáljon még az a tény, hogy daczára a fennálló mngyei szabályrendeletnek, mely szerint minden bevételt *a jegyző* köteles sajátkezüleg a pénztári naplóba beigtatni és számadásba venni, a jegyző ez alkalommal a főszámvevő jelenlétében nevetve azt merte állitani, hogy ő a bevételek igtatását sem eddig nem eszközölte sem ezentul eszközölni nem fogja. — Már most, ha az alispán ur ezt eltüri, köszönöm szépen az olyan közigazgatást, legalább nem leszünk senki bolondjai, hogy a képviselő testület üléseiben ezentul részt vegyünk, ha ellenben a bevételek igtatását a jegyzőre ráparancsolja, az eddigi panaszok daczára eddig követett hallgatását maga itéli el, mit csak ugy tehet jóvá, ha a jegyzőt felfüggeszti, és az eddigi vizsgálatok jegyzőkönyveit, *nem kivonatokban*, hanem eredetben, maga szemeivel elolvassa, és maga becsületérzése szerint intézkedik.

Az a sok *per mopsz* intézkedés csak a visszaélések meleg ágya, és ezt egy 33 évig a megyét szolgáló tisztviselőnek legjobban kell tudnia.

Vén asszonyokhoz, nem öreg urak füléhez méltó mese beszéd az, hogy én a póstamestert kivánom jegyzőnek és hogy magán érdeket hajhászok. Hát én meg a póstamester nem tudnók, hogy megválasztatása esetében is megbuktathatná a jegyzői vizsgán az, ki a szolgabiró fent árnyalt jellemezhetetlen pajkosságában személye iránti bizalom revelátiójánál egyebet nem látott?

De nem csodálom a mese merészségét. Ki is lehetne mai világban oly egy ügyü, hogy magán haszon nélküli érdeklődést a közjó iránt csak lehetségesnek is tartson? Az országban uralkodó áramlat még a király iránti kegyeletet is azon nézet ter jesztésével törekszik az adózó nép kebeléből kiszoritani: „Stehlen und stehlen lassen hält Ungarn und Östereich zusammen," lopni és lopni engedni ez tartja össze egész Magyarországot és Ausztriát.

„Ez a bátor pap utunkban van; tedd el láb alul esküdtszék!" eddig *vagyunk* Somogyban: „Wenn du einen Gauner siechst; sag im ich lass ihn grüssen," *ha zsebmetszővel találkozol; mondd meg neki, hogy köszöntetem a tekintetes urat* odáig *jutunk*. Kutyabőr Somogyban a kutyabőr; vigyázzatok szigetiek: meg van-e még a köpönyeg? Bezzeg a miénk oda van!

Dicső ősök becsületes ivadéka! nyisd ki szemeidet a választáskor! Mentsük meg az *erkölcsőt!* Hiszek Csépán becsületességébe, de legyen férfiu, vagy ne legyen alispán.

Lakócsa, 1880. decz. 18,

Dr. Sterba János.
megyeb. tag és községi képviselő.

Lettem volna csak református pap . . .

A „Somogy" szerkesztője, daczára annak, hogy a decz. 6-iki esküdtszék „rágalom" miatt itélt el, a Csépán Antal alispán és köztem lefolyt sajtóperről referálván, lapja 50. számában, jellememet kimélve, túlmerész phantasiámról és kákán is csomót kereső sötét ítéletemről beszél, mi az akarat becsületességét ki nem zárja.

E lovagiasságért fogadja nagyrabecsülésem és hálám meleg kézszoritását.

Ezt komolyan!

De amit ugyanazon szám beküldött czikkében, melynek tévedéseivel más lapok hasábjain is találkoztam, olvasok, azzal szemközt már nehéz a komoly hangulatot megőrizni. Azt mondja a jó beküldő, hogy az esküdtszék arrol, hogy az alispánt hivatalos eljárásában semmi kifogás nem illetheti, az én **általam** előterjesztett iratokból győződött meg. Ez már mulatságos egy kis baklövés, mert azon iratokat a vádló terjesztette be. Az én irott fegyverem csak azon nehány darabból állott, melyet az én védő ügyvédem a vádló csatolványainak felolvasása után azon czélra bemutatott, hogy az esküdteket az általam előterjeszteni óhajtott iratok beszerzésének, annak folytáni lehetetlenségéről meggyőzze, mert azok a vádló illetéktelen beavatkozása következtében, a visszaélések eltusolása érdekében valahol ég és föld között lebegnek. Az is baklövés, amit a beküldő humoromnak akkor komolyra fordultáról beszél, mikor az esküdtek verdiktje ellenében humorral élni a legnagyobb neveletlenség és annyiban nehéz is lett volna, amennyiben az itélet kimondása után védelemnek helye sincsen.

Hogy pedig védbeszédem előadása alatt, az esküdtszék iránt tartozó tisztelet korlátai között helyzetem sajátságosságán jó izüen gúnyolódtam, az csak a papi állásommal járó bajusztalanságnak, nekem be nem számitható következménye, tehát megbocsájtható valami volt.

Mert lássa a szives beküldő: saját okirataimmal nem védelmezhettem magamat, mert azokat maga a vádló changirozta ellenséges kezekbe; eszmékkel nem harczolhattam, mert az esküdtszék elnöke az egész korcsinai schwindelt megvilágitó „ártérfejlesztés" eszméjét csak úgy kitiltotta a discussió köréből, amint Bittó Istvántól sem lehetne különben megvárni, ki ártérfejlesztéshez szükséges és többször sürgetett térképét mai napig sem engedte át lemásolás végett a társulat mostani mérnökének; tanukkal nem bizonyithattam, mert azokat a biróság be nem bocsájtotta; törvényekkel nem pánczélozhattam körül magamat, mert lám Szikszay elnök ur azon törvényszakasz felolvasását is megrótta melynnk fénye mellett azon korcsinai gazdálkodás visszáságát (jól tessék megérteni, nem mondtam: „rablásnak") akartam bemutatni, mely a kules nélküli költségkivetésben és a Bittó birtoka feletti nagy esővidék csapadékának a lakócsai uradalom területére káros, de drága pénzen megfizetett ráerőszakolásában és ennek elpalástolásában culminál, és melybe a társulatot ellenőrző alispán bele nem avatkozott; de még azon országos corruptióval sem mentegethettem magamat kellő sikerrel, mely a velem együtt öreg alispán lelki szemeit ideje korán mesterségesen behályogozta, mert a lopni és lopni engedni iparnak hasznos voltán szerencsétlenségre ugy sem kételkedik senki. Mi maradt tehát a védelem jogi fegyvereinek egész tárházából rendelkezésemre? — Az egy bajuszpödrés.

Ugy ám, ha egy nappal előbb meg nem borotválkoztam volna!

Hej lettem volna csak bajuszos református pap, majd látott volna a vádló alispán szük világot!

Lakócsán 1880. decz. 15.

Sterba János plébános.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári perek:

1. Hermann József és neje felperesek Aut János és neje alperesek elleni pere, szerződés betöltése és jár. iránt — 2. Hatmer Jáces felperes Popovics urat és neje örökösei elleni pere, szerződés érvényitése iránt. — 4. Goócs Gyula felperes, Jónás Mihály alperes elleni pere, ügyvédi számla megállapitás iránt. — 5. Roteim Károly felperes Fleischmann Ede alperes elleni kereskedelmi pere, 692 fr. 32 kr. iránt — 6. Sexits István felperes, Fránytis Eduárd elleni pere, 560 fr. 55 kr. s jár. iránt. — 7. Bergel Róza felperes, Weisz Mór alperes elleni váló keresete, — 8. Baranyamegyei takarék- és hitelbank felperesnek Somogy- Kaposvári föld hitel bank alperes ellen 1000 frt. és jár. iránt; mégis ez utóbbinak Schilinszky Mihály ellen szavatósság iránt. — 9, Trebitscher Józefa felperes, Frosch György és Grünwald R. elleni elsőbbségi pere.

Előadandó büntető ügyek.

Deczember hó 28. Prágai Imre ellen lopás, deczember hó 29. Merber Lajos ellen hűtlen kezelés. — Osztaja Péter ellen, közadó behajtásával, megbizott közeg bántalmazása és ellenszegülés. — Szászi Anna ellen lopás. — Ralatinácz Stipó ellen súlyos testi sértés.

Különfélék.

— *Meghivó. A pécsi keresztény kereskedői* ifjuság 1881. január 5-én a Scholcz-féle sörház termében, jótékony czélra zártkörü **táncczestélyt** rendez. A tiszta jövedelem a **pécsi tüzoltó egylet** javára fordittatik. — Belépti jegyek személyenként 80 kr., családjegyek, 1 frt 50 kr. Jó ételekről és italokról gondoskodva leend. Mely mulatságra a n. é. közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. (E nemes czélu estélyre a mulatság kedvelőit figyelmeztetjük. Szerk.)

— *A pécsi jótékony nőegylet részéről* a szegények részére felállitott karácsonyfára begyült adakozások jegyzéke: Erreth Teréz úrnő 3 fr. 1 darad téli szövet, Magyarli Róza 5 fr, Föt. Szefricz István kananok 10 fr. 4 zsák burgonya 1 öl fa, Blauhorn Teréz, Kovácsics Teréz, Ratkovits Mari, Vizkelety Albertina, Szibert Vizkelety Irma, Hoffmann Marianna, Krasznay Mari, Littke Berta, Zeis Mari, Bodó Karolina, Cserny Hermina, Koszits Teréz, Schulhof Róza, úrnők mind egyik 2 fr. összesen 28 fr. Vész Mari 1 fr, Otocska Etelka és Géza 10 fr 6 zsák burgonya, 2 m. borsó, Koronay Ludovica úrnő 3 fr, Neuman L. örnagynő 2 fr, Lammer Róza 1 fr, Kucsenics Klára 10 fr, Czvetkovics Józsefnő 2 fr, Br. Skerletz Sarolta 3 fr, Billitz Lenor 3 fr, Trenschiner Róza 2 fr, Pintér Matild 3 fr, Br. Hrabovszky Izabella 3 fr, Cseh Mária 5 fr, Br. Majthényi Amália 5 fr, Mendl Matild 3 fr, Prickféle köszénbánya 25 fr, Angyal Tekla 2 fr, özv. Pihler úrnő 2 fr, Förster Adel 3 fr, Förster Béla aranyba 20 franc, Schvarz Katalin 2 fr, Heideker Anna 1 fr, Erreth Anna 4 fr, Müller Albertina 2 fr, Szirányi Karolina 2 fr, Krause Rozália 1 darab téli szövet, Mikes Aranka 6 zsák burgonya 1 zsák borsó, Papnöveldei igazgatóság 6 zsák burgonya, Föt. Polák kanonok ur 4 zsák burgonya, fa, Föt. Zsinkó kananok ur 1 öl fa, Kaufman Lenor 1 felöltönyt 1 téli főkötőt, Blauhorn Julia 20 csomo kávé és czukor, Engel Anna két kocsi tüzelő fát, Reinfeld Teréz hat darab téli kendő és hét pár téli harisnya, Cseh Marianna 2 téli felöltöny, Hoffman Irma három pár meleg czipő, Göz. h. társaság 50 mm. kőszén, — Svarcz Vilmos 4 öl fát, Haideker Anna egy női ing, Göhel — egy női ing, Friedrich Antonia egy női ing, Johann Julia egy női ing, Dischka Matild egy női ing Schmidt Mari egy női ing egy pár meleg harisnya, — Engeszer Mári 2 fr, Kaltnecker Anna 2 fr, Cseh Anna 6 zsák burgonya, 12 női ing, Krautszak Clementina 3 fr, Zsolnay V. edények. — Schultz igazgató ur 8 m. barchet. — Lang H. 6 darab fejkötő, két gyermek kendő. — Gruber Anna 2 forint, Valentin Ottilla 1 fr, Stirling Mari 2 fr, Gruber Anna 2 fr, Czierer Stephanie 2 fr, Krautszak Clementin 3 fr, Mészáros Anna 2 fr, Baldauf Anna 2 fr, Sipőcz Frida 2 fr egy felöltöny, Havelka Mari 2 fr, N. Mendlik prépost 5 fr, Moravecz őrnagy 2 fr, Grünhut Mari téli szövetet, Sziedl úrnők 60 kr, egy idegen 60 kr, Nagy Anna egy kosár mézes báb, Erreth Károly 1 m. mázsa lisztet, Beck úr 3 kalapot, 2 sapkát.

— *Egy kanna vizet ivott meg. A* posta-utczában lévő kut előtt egy szolgálótol, ki épen megtöltvén kannáját távozni akart, egy arra menő dragonyos (szerinte) kissé megszomjazván, (mit németül mondott) vizet kért. A szolgáló nagy szivességgel átadta a kannát, a dragonyos átvette, felhajtotta és egy cseppig kiitta. Adja Isten egészségére! A kanna lehetett 7—8 literes. Vajjon ez a vitéz, borból menynyit tudna elnyelni? Nem mernénk próbára tenni.

— *Napfogyatkozás. Figyelmeztetjük* olvasóinkat, ezen érdekes és ritka természeti jelenségre. E hó 31-én délután, 3 óra után lesz a napfogyatkozás nálunk látható, — ha ugyan be nem borul az ég.

— *A kis Mariska. (Ne féljen kis* hamis, a vezeték nevét nem mondjuk meg.) Egy helybeli iparos, Mariska nevü, kedves leánykája, a ki fölött alig szállott el tizenkét rózsás tavasz, olyannyira beleszeretett a kosztos diákjokba, a Géza urfiba; miután másként nem remélte elérhetni a boldogságot, kész lett volna vele megszökni. Ki is lett karakán észjárással főzve a terv, meg volt a csomagolás is, egészen utra készen állott az eszemadta kis Mariska. Azonban kezdődött a bonyodalom. A diák ur váltig magyarázgatta, exempli grácziakkal illusztrálta a szökés mivoltának kellemetlen következményeit; hasztalan volt minden, Mariska nem csüggedt. A diák ur látta, hogy már nincs más mód, nem érezvén magában az ilyen féle kalandokra elég bátorságot, elég lovagiatlan volt a papának meg a mamának elárulta Mariskát. No hiszen lett hatás, sirás-rivás, — de mekkora! Mariska ekkor megvetette a gyáva Géza urfit, többé nem szerette, gyülöltté lett elötte minden, még az élet is. Eszébe jutott egy borongó délután, hogy hallott ő valamit, még a régibb jó időkből, amint Géza urfi a vegytanból biflázott: „A cyan . . . . a cyan . . . vegyjele cy . . . . a legerősebb méreg, . , . nagymennyiségben foglaltatik a keserü mondola bőrében." Több se kellett Mariskának, megevett vagy egy fél kiló keserü mondolát bőröstől. És csakugyan volt is eredmény, rosszul lett, borzasztó kinok lepték meg. Csak is a gyorsan érkezett segély, meleg tej ivása adta vissza veszendő életét. Most a kis Mariska elhatározta és megfogadta, hogy megveti a férfiakat, hogy soha férjhez nem megy. Furcsa historia, melyből kitünik, hogy még is csak igaza van a nótának, mely azt mondja, hogy: „Arra alá Baranyában, Nagy természet van a lányban!"

— *„Fogják meg!" Tegnap délelőtt* egy inas gyerek oda állitott a kofa elé s kérdezte, hány almát ad hatosért? A kofa előtt gyanusnak tünt fel a róka tekintetű inas gyerek, rá szólt: „Eredj arább gyerek!" Mire, ez gyors mozdulattal az almák közé kapott és kicsi hija, hogy egy szemkápráztató képencsapományt is nem kapott, — futásnak eredt. A kofa se vette tréfára a dolgot, utána kerekedett a három lábu székkel. Lett hajsza. A járó-kelő közönséget az ijedelemig nagy zavar szállotta meg, mivel nem tudták, hogy mi történt. Az inas gyerek maga kiáltozta legelkeseredettebben, hogy: „Fogják meg!"

— *A siklós városi elöljáróságtól,* lapunk mult heti számában „Tolvaj rendőr" bekezdéssel közölt közleményre vonatkozólag vettük egy deczember 21-én felvett jegyzőkönyvet, melynek tartalma szerint tudósitónk Vas János gordisai lakós, az illető rendőr és annak fuvarosa ugy tüntetik fel a dolgot, hogy lopási szándék fen nem foroghatott, mert az illetők borosak voltak és a siklósi hajdu csak tévedésből akarta Vas János szürét kocsisának szüre helyett a kocsira kivinni. — Kétséggel adunk helyet a kiigazitásnak és dicsérőleg kell megemlékeznünk Siklós városa elöljáróság gyors és erélyes intézkedéséről, melynél fogva nem késett rögtöni vizsgálattal a vád iránt tisztába jönni, de annál inkább meg kell rónunk a tudositó Vas János gordisai lakóst, mert jegyzőkönyvbe adott vallomásával ellenkezőleg tudositásában a rendőrt ismételve egyenesen lopásról vádolta és hogy a lopott szürt csak az utczán vették el töle. — Elferditett tudositással a szerkesztőséget tévedésbe ejteni nem az egyeneslelkűség jele és eltitkolt rossz czélzatot árul el.

— *Ez a viczcz. Makóban egy orosz* elkártyázta minden pénzét és agyonlőtte magát. „Ez nem viczcz — mondta erre egy angol, és az nap nyerve a bankból 20,000 aranyat — felakasztotta magát, hátrahagyván egy névjegyet, melyre azt irta: „ez a viczcz!"

— *Vasut Amerikából Europába. Az ame*rikaiak nagy dolgon törik az esküket. Vasutat akrnak épiteni Amerikából Europába. Nem alagutat terveznek, melynek elkészitése évtizedekig terjedne, hanem valóságos vasutat. 5600 kilométer hosszu óriási csövet sülyeztenének le a terv ezerint az atlanti oceán talapzatára. A cső átmérője nyolcz meter széles volna, ugy hogy két vasut vonal mehetne el egymás mellett. Mivel azonban a csőre 100—120 légköri nyomás sulya esnék, a cső falainak legalább 50 centiméter vastagnak kellene lenniök. Egy-egy darab 50 méter lenne s egymáshoz forrasztanák — Vasuton Amerikából Europába 50 óra alatt lehetne eljutni s az egész készülék 800 millió dolárba kerülne.

— *Fehér holló. A példabeszédszerüvé* vált állat látható most a berlini aquariumban elevenen. Türingiában találták. Az állatnak vereses lába s csőre, fénylő veres szemei vannak, mint más állatok és emberek közt elvétve előforduló albánoknál mindig tapasztaljuk s a többi madarak rendkivül félnek tőle.

— *A fa rothadásának megakadályo*zása. Hogy a földbe ásott fát az elrothadástól megóvjuk, e végre eddigelé rendesen megszokták szenesiteni a fa felületet. Most egy amerikai lap azt állitja, hogy a fa rothadásának meggátlására elég, ha azt növésnel ellentétes irányban ássuk el a földbe, vagyis ugy, hogy a törzs felső része legyen alul, tőrésze pedig felül. Ugyanazon tölgyfából vágott czölöpök közül az egyik, mely természetes növési irányában helyeztetett a földbe, mint az em'itett lap állitja, már tizenkét év multával el volt rothadva, mig a másik, melyet ellenkező irányban ástak le, semmi változást nem szenvedett. Ha ez igaz, ez azt bizonyitaná, hogy a fa hajszáledényei ellenkező irányban nem képesek a nedvességét felszini.

— *Harmadik legrégibb magyar pro*vinciális lapja hazánknak a Nagy-Kanizsán mngjelenő „Zalai Közlöny," mely 1881-ben huszadik évfolyamába lép. Megjelenik hetenkint kétszer, előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, évnegyedre 2 frt. Ötödszázados fennállása örömére nagyobbitott alakban jelelend meg. Felhivjuk kiérdemelt pártolására a Zalamegye viszonyai iránt érdeklődök figyelmébe!

— *Magyar napilap Bukaresztben.* Örömmel jelentjük, hogy a „Bukaresti Hiradó", — mely évek sora óta becsületesen tölti be hazafias feladatát Románia fővárosában, — ujévtől fogva a vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap fog megjelenni. A „Bukaresti Hiradó" tiszta magyar politikát üz Romániába és ezért érdemelte is ki az összes magyar sajtó figyelmét és támogatását párt különbség nélkül. Ha eddig, mint hetilapot támogatta a magyar közönség a „Bukaresti Hiradót", mennyivel inkább kivánatos, hogy pártolja ezentul mint napilapot, midőn hivatva van a szó teljes értelmében Magyarország érdekében a keleten üdvösen működhetni. — A lap ára: egész évre 15 forint, fél évre 8 forint, negyed évre 4 frt. Az előfizetési pénzek „Bukaresti Hiradó" szerkesztőségéhez Starda Teranilor 20 czim alatt küldendők.

— *Mai számunkhoz mellékelve veszik* olvasóink a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő hirlapok előfizetési felhivását. Ez utóbbiak között a legrégibb az immár 28-ik év folyamát élő „*Vasárnapi Ujság,*" mely nagy képes hetilapnak, az olvasó közönség e kipróbált házi barátjának, jövőre legjobb ajánlása képeinek évről-évre szaporodó száma és szebb kivitele mellett, kiváló irodalmi erők által kiállitott, folyvás növekedő változatos tartalma, mely teljesen fölöslegessé teszi a magyar közönségnek hasonló külföldi lapok járását. Ugyanez iv tartalmazza a *„Magyarország"* politikai, társadalmi és közgazdasági napilap, a közjogi alapu ellenzék közlönyének és a *„Jogtudományi Közlöny"* szaklapnak előfizetési fölhivását; továbbá a *Franklin-Társulat könyvhiadványainak* jegyzékét.

— **Kérelem** *az ujévi tisztelgések megváltása iránt. Közelegvén az uj év, alulirt választmány tisztelet- és bizalomteljesen keri fel szab. kir. Pécs városa emberszerető s mindenrendü lakóit, az ujévi tisztelgéseknek jótékony adományok általi megváltására. — Az ekép begyülendő összeg a városi szegények között, hik a szükség által leginkább a téli időszakokban szorongattatnak, leend kiosztva. A kegyes adományokat elfogadják:* **Laubhaimer Ferencz** *kananok, intézeti elnök.* **Dekleva Vilmos,** *intézeti jegyző úgy: a „Pécsi Figyelő" szerkesztősége és több e végett felkert urak. A jótevők nevei adományaik megjelölésével 1881-ik év vizkereszt napján kibocsátandó jegyzékben közöltetni fognak. Pécsett. 1880. évi decz. hó 11-én. A szegyénynek intézetének választmánya.*

Testi dugulás.

A testi dugulás, mely abban áll, hogy az alkalmatlan anyagok, melyeket a testnek el kellene különiteni, abba visszatartatnak s melynek főoka az altesti szervezetben beálló lomhaság és zsibadtság, mely lassitja a bélmozgást és a gyürü alaku izmoknak nem enged annyi feszitő erőt, mint amennyi szükséges lenne, hogy az saját összehuzódása által az ürülést elősegitené.

Ha az emésztendő táplálék sokáig a belekben marad, ez által puffadás és kellemetlen nyomás áll elő, mely feszült érzés erőt vesz a testen, mint az különösen némely mértékben a kövér személyeknél (terhes állapotban, vagy gyermekágyasoknál) gyakran fordul elő. Panaszkodnak főfájásról, fájásokról a mellben, derékban, altestben, a gyomorban és a belekben, szédülésről, vértolulásról, aranyérről, idegbajról hipokondriáról, a tagokbani fáradságról, étvágytalanságról s ezen tünemények ugy mutatkoznak, mint állandó bajok, mig pedig csak másodlagosak s csak a dugulás által okoztatnak. A legjobb bizonyitéka fenti állitásunknak az, hogy mihelyt székürülés áll be, ezen testi fajdalmak is megszünnek. Sok embernél a dugulás, mely csak időleges és átmeneti, jigen erősen ható szerek alkalmazása által az altesti szervekre károsan hat, sőt állandó bajjá alakul, minek következtében folyvást sőt, naponta csak is erős és drasztikus szerek alkalmazása által lehet a székürülést előidézni.

Mégis kevesen tudják, hogy testükben, főleg altesti szerükben ezen visszaélések által, mily következmények származnak. Hány sulyos bajnak lehetne elejét venni, ha a baj igazán ható gyógyszer alkalmazása által gyógykezeltetnék.

Hogy pedig ily nemü betegségeknek gyors eredménnyel elejét vehessük, szükséges a belek működését elősegiteni és erősiteni, miért is csak oly gyógyszereket alkalmazzunk, melyek a gyomor és bélnyákhártyákra gyengéden izgatólag hatnak és ezen gyengéd szerek által az ürülés előidéztetik. Persze kevés az olyan szer, mely ezen előnyöket magában foglalja s ezek alkalmazása a javulást igazán előidézné. Mi, az ujabb időben Brand Richárd gyógyszerész által Schaffhausenban előállittatott helvecziai (schweizi) pirulákat minden ily bajban szenvedőknek ajánljuk, mint igazán s egyedül hathatós és ártalmatlan gyengéden ható orvosszert, s melyet mindenki, mint házi szert is alkalmazhat.

Ezen igaz gyógyszer nálunk is elismerésre talált, és pedig Pécsett Kuncz Nándor és a szerecsenhez czimzett Sipőcz István lett megbizva ennek elárusitásával. Ezen orvosszer bádogdobozokban 50 darabonkint 70 krért és pedig kisebb kisérleti dobozokban 50 darabonkint 25 krt kapható. Vigyázni kell azonban a vételnél, hogy minden doboz vörös etiquette, rajta a schweizi kereszt és Brand R. gyógyszerész névvel felszerelve legyen.

Szinészet.

Legutóbbi szinházi estéink ujdonságokat nem hoztak, s a házat mégis csaknem minden előadáson szép számu közönség látogatta. Örvendetes jele ez egyrészről közönségünk felébredt érdeklődésének a magyar szinügy iránt, melyet mármár kétségbe kezdtünk vonni, de másrészről legfényesebb bizonyitéka annak is hogy szinészeink a közönség, ezen legilletékesebb birájuk pártfogását és tetszését maguknak végre mégis ki tudták vivni.

A szombati operetteben (*Petaud király*) különös tetszést aratott **Tatay** szép haladást tanusító énekével és szerepének megfelelő játékával, — a vasárnapi népszinműben (*Nótás Kata*) a főszereplők mind kitettek magukért, és összevágó eleven játékukkal a közönség zajos tapsait méltán megérdemelték. Kedden **Bács** jutalomjátéka a szinházat minden zugában megtöltötte, pedig a jutalomjátékul választott darab maga gyarló mű volt. A közönség azonban tömeges megjelenésével a jutalmazott iránti rokonszenvének adá szép jelét, melyet jutalmazott bizonyára megis érdemel, a ki szép és gondos játékával a közönségnek mindig élvezetet nyujt. A felvonások között előadott női éneknégyes (à la svéd-Quartett) Konti Ferencztől magyarosan rhythmizált lassúból és ismeretes motivumú friss-csárdásokból áll. Zajos tapsot nyert *Laczkó Arankának és Kovács Ilkának* magyar kettős tánczа, melyet ismételniök is kellett, ugy szintén *Veress* éneke **Balogh** karmester magyar dalával tetszést aratott, mint rendesen.

Szerdán *Ninich* és csütörtökön közkivánatra *Pry Pál* másodszor, mely az első előadása alkalmából megjegyzésünk alá vett szerepek eltaláltabb alakitásánál fogva az elsőnél még sokkal sikerültebb előadás volt. —*r.* —*r.*

IRODALOM.

≡ Az **Ország-Világ** hetedik füzete a következő érdekes és becses tartalommal jelent meg: A merről a szél fujt. (Elbeszélés.) Kazár Emiltől. Régi dolgok. Hőke Lajostól. Titkolt szerelem. (Költeménv.) Ábrányi Emiltől. Világfájdalom. (Költemény). Dömötör Páltól. Falusi rajz Tversky Páltól. Oroszból ford. Asbóth Oszkár. Az alsók vasárnapja. (Rajz). Adorján Sándortól. Luther Márton, mint zenész. (Hollandból) ford. Wági Aurél. Egy csodás gyógymód (K. i. l.) Magyarországi földrengések. Dr. Szathmáry Imrétől. A költőkről. Egy angol humoristától. Menyasszony. (Regény). Beöthy Lászlótól. Karácsony. Alkibiadesztól (Képpel) Anyai szeretet. (Képpel-) A tejes asszony. (Képpel.) Az „Ahtica Scala" Velenczében. (Képpel) Pusztai útazók. (Képpel) Ezekhez sorakoznak a rendes rovatok. A füzethez egy, a Divald-féle fénynyomóintézetből kikerült pompás kép van mellékelve („Házassági ajánlat"), mely diszére válhat akármely szalonnak. Az Ország Világot, mely Rautmann-féle csődtömegtől a Wilckens F. C. és fia czég tulajdonába került, ajánljuk az olvasóközönség figyelmébe, mint oly képes folyóiratot, mely szövegre és illusztrációkra egyaránt versenyez a külföld legjobb vállalataival.

GABONA ÁRAK

a f. é. decz. hó 24-én tartott heti vásáron

		I. oszt.	II. oszt.	III. oszt
Búza	100 klg.	ft. 10.80	ft. 10.40	ft. 10.—
Kétszeres	„ „	„ 9.50	„ 9.20	„ —.—
Rozs	„ „	„ 9.30	„ 9.—	„ —.—
Árpa	„ „	„ 6.40	„ 6.20	„ —.—
Zab	„ „	„ 6.30	„ 5.80	„ —.—
Kukoricza	„	„ 5.20	„ 5.—	„ —.—
Hajdina	100 klg.	ft. 0.00		
Széna	„ „	„ 2.80		
Szalma	„ „	„ 1.30		

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Alulirottak a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői kara nevében ezennel kinyilakoztatjuk miszerint a „Fünfkirchner Zeitung“ folyó évi 102 sz. lapja ujdonsági rovatában „Transferirung“ czime alatt megjelent azon kitételt hogy ezen tisztviselői kar Svaiczer László kir. tanácsos és m. kir. pénzügyigazgató úr áthelyezése altal kellemetesen lett meglepve mint valótlant visszautasitjuk és ellenkezőleg kijelentjük, miszerint szeretett főnökünket minden tekintetben tiszteltük s távoztát csakis sajnálhatjuk.

Pécsett 1880 deczember 20-án.

A m. kir. pécsi pénzügyigazgatósági tisztviselői kar nevében: Szekrényesy Béla, p. ü. tanácsos. — Borovits Károly p. ü. titkár. — Vizkelety Imre p. ü. titkár. — Keserics p. ü. titkár. — Sust József p. ü. titkár. — Grassinger számtanácsos. — Konrád Gyula, kir. p. ü. titkár és a pécsi kir. illetékkiszabási hivatal főnöke. Weltrubszky Benno, m. kir. pénztárnok. — Seh János, ellenőr. — Podradszky Vilmos, h. iroda vezető.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért felelősséget nem vállal magára a szerk.

NAGY FERENCZ
laptulajdonos

HAKSCH EMIL felelős szerkesztő. KISS JÓZSEF szerkesztő társ.

321 **Vendéglő-bérlet.** 3—2

A mohácsi „Korona“ vendéglő

1881. évi **april hó 24-től** kezdve **három egymás után következő évre** nyilvános árverés utján **1881. évi január 2-án** Mohács nagyközség tanácstermében bérbe fog adatni.

Mohácson 1880 decz. 12-én.

Pyrker biró.

Keskeny

útifü-mellczukorkák

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerei.

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetetlen keskeny utifü azon még eddig fel nem derített titkot foglalja magában, miszerint a gége- és légcsőrendszer gyuladt nyákhártyájára való azonnali gyors és enyhitő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegiti.

Miután gyártmanyunknál a czukor és keskeny utifüböli tiszta vegyülékről kezeskedünk, különös figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünket s a dobozon levő aláirásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát.

Ára dobozonként 30 kr.

Schmidt Victor & fiai,

cs. k. szab. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Raktárak: Sipőcz István. Kovács M., Kunz F. gyógyszerészeknél, Reeh Vilmos, Spitzer Sándor, Lill János, kereskedőknél Pécsett. Dr. Rosenbaum Baranya-Baánban. Kramolini J. és Reich S., Bonyhád. Mihitsch S. Herzfeld és fiai, Baja. Dorner S., Barcs. Burgstaller Fr. Batina. Mayer G. Bátaszék. Nadhera P. és Fiai, D.-Földvár. Kohn J., Kecskessy Th. és Babochay, K. Kaposvár. Pyrker J. Mohács. Teleki A., Siklós. Koháries K. Szigetvár. Frank S. Tamási. Fekete E. Villány. Popovits Pál Vörös-Marthon. Falcione G., Popiez J. Weidinger A. és S.

Szállitás posta-utánvétellel.

Majdnem elajándékozva

A megbukott *„nagy britanniaezüstgyár“* tömeggondnokságától átvett óriási raktár beállott nagy fizetési kötelezettségek s a helyiségek teljes kiüritése miatt

75 százalékkal a becsáron alul eladatik,

tehát *majdnem elajándékoztatik. Csak 6 frt 70 kr.*, mint alig felén a tiszta munkabér értékének, kapható az alábbi, kiválóan jeles britanni-evőkészlet, mely *azelőtt 30* frtba került, és melynek fehérenmaradásáért 322 (12—2)

25 évig jót állunk.

6 db **asztali kés** aczél pengével.	6 kitünő **késnyugtató** brit. ezüst.
6 db valódi angol brit. ezüst **villa**.	3 szép tömör **tojáspohárka**.
6 db tömör brit. ezüst **evőkanál**.	3 pompás legfin. **czukortálcza**.
6 db lefin. brit. ezüst **kávéskanál**.	1 kitünő **bors- vagy czukortartó**.
1 db nehéz brit. ezüst **levesmerítő**.	1 **teaszűrő**, lef. fajta.
1 tömör brit. ez. **tejmerítő**.	2 hatásos **szalon asztali gyertyatartó**.
	2 legf. alabastrom gyertyatartókarima.
6 legfin. horny. **felszolgáló-tálcza**.	50 darab.

Valamennyi itten felsorolt 50 drb disztárgy együtt véve

6 frt 70 kr.

Megrendeléseket utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett, a mig a készlet tart, teljesitenek

Blau és Kann

a britannia-ezüst-gyárak fő letéte

Bécs, I., Elisabethstrasse 6.

Százanként állnak rendelkezésre, nyilvános megtekintés végett irodánkban a köszönő és elismerő levelek.

Megrendeléseknél elég e czim:

Blau és Kann Bécsben.

Hirdetmény.

A Pécs-baranyai központi takarékpénztár

részéről közhirré tétetik, miszerint

1881. évi január hó 1-től kezdve

ingatlanokra jelzálogi bekeblezés mellett megszavazandó kölcsönök után a kamat

6% az az hat százalékkal

fog számittatni.

Pécsett, 1880. évi november hó 22-én tartott ülésből.

A Pécs-baranyai központi takarékpénztár

(5—4) **igazgatósága.**

EDDIG MÉG PÁRATLAN!

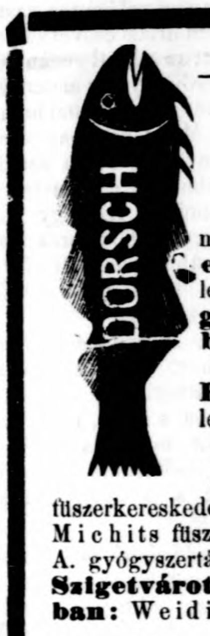

A **Maager W.**-féle

Érdemjel — cs. kir. kizár. szab. valódi, tiszta — Érdemjel

csukamáj-olaj

mely az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyen emészthetősége** folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább, legjobbnak*) elismert gyógyszer **mell s tüdőbajok görvély, daganatok, kelések bőrkiütések, mirigybajok, gyengeség** stb. ellen.

Egy üveg ára 1 frt. kapható gyári raktárban: **Bécsben Heumarkt 3 szám** a. **) valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszertárában és jobbnevü füszerkereskedésekben.

PÉCSETT kapható: **Kovács M.** és **Sipőcz I.** gyógyszertárában, **Reeh Vilmos, Blauhorn M.** és **Simon János** füszerkereskedésében. **Baján:** Bozsek és Gellermann gyógyszertárában, Michits füszerk. **Kaposváron:** Babochay Kálmán és Augustin A. gyógyszertárakban. **Mohács:** Luizer V. és Pyrker J. gyógyszert. **Szigetvárott:** Lázits V. Ocsodál és Bagó füszerkeresk. **Zomborban:** Weidinger A., Falceoni és Popits I. keresk.

*) Ujabb idő óta több czég három szögletes üvegekben tisztátalan és hamisitott csukamájolajt árul. Kikerülendő e megcsalatást, kéretik a közönség csak olyan üveget mint Dorsch-féle csukamáj-olajjal megtöltöttnek tekinteni, melyen a cég védjegye, dugaszjegy és a használati utasitás a Maager nevet viseli.

**) Ugyanitt van a schafhauseni nemzetközi sebkötő szerek, és a nevyorki Hall és Rukl-féle „Sozodont gyár“ főraktára, és a schemniczi Hartenstein és társa-féle „Legimunose gyár“ raktára. 279. (12—9)

Unger Antal és fiai

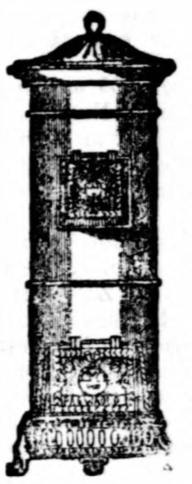

vaskereskedése

Budapesten, Dunasor, Petőfi-tér, (Görögépület)
261 (0—12) ajánlják legnagyobb raktárukat

vaskályhákban

fa, kőszén és coaks fütésre alkalmazva. **Kandallókat** köszörült, csiszolt és fémlapokkal; valamint a legujabb szerkezetü **MEIDINGER** és **SWADLO-féle kályhákat.**

Takarék tűzhelyek szén és coaks fűtésre alkalmazva **Swadlo szabadalmazott redői**, tüzelési készülékek tolózár rendezéssel vagy anélkül, miáltal a tüzelési anyagban 60% takarittatik.

A kályhák pontos rajza, valamint árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

4%-os Tisavölgyi sorsjegyek.

Évenként 3 huzással.

Főnyeremény 100,000 forint stb.

Adó- s bélyegmentes, legközelebbi huzás már

1881. január 15-én

a legjobb s legszolidabb tőkeelhelyezésekre alkalmas.

Ezek pontosan a mindenkori napiárfolyam szerint kaphatók.

312 (6—4) **FUCHS I.,**

magyar királyi udvari váltónál

BUDAPEST, Deák Ferencz-utcza.

11. Évfolyam. **11. Évfolyam.**

„MERCUR.“

327. (5—1) **Authentikus kisorsolási-jelentés.**

Osztrák-magyar és külföldi sorsolási-értékek, kisorolható állami és magán-kötvények, vasuti-, gőzhajózási- és iparvállalati részvények és elsőbbségi kötvények, záloglevelekről stb. Bank-, pénzügyi- és vasuti ügyek folyóirata.

1881. január 1-én nyitunk uj egész éves **előfizetést** a **tizenegyedik évfolyamára.**

A **„MERCUR“** magyar német szövegben 3—4 szer jelenik meg havonkint, megkivántató esetben **többször** is, és pedig minden jelentékeny huzás után; authentikus huzási lajstromokat czélszerü tabelláris átnézetben könnyen érthető rövidséggel közöl, valamint közli a **visszamaradottakat**, vagyis a **kihuzott és még fel nem vett nyereményeket**, ennélfogva az értékekkel biró közönség részére **nélkülözhetlen közeg.**

Előfizetési ár bérmentve házhoz hordva vagy postaküldéssel **egész évre csak 2 forint.**

A „MERCUR“ kiadohivatala Budapest, Dorottya-utcza 12. sz. Budapest.

Ezennel meghivásunkat tesszük előfizetésre és a czimnek és utolsó postának pontos és világos megjelölését. Az előfizetési pénz beküldése **legjobb** és **legolcsóbban** eszközölhető **postautalvánnyal.**

Kitüntetett érdem-éremmel.

Kellemetlen szájszag

fogfájás és minden szájbetegség ellen.

Schulhof Károly Róbert

manchesteri lakós által feltalált

osztrák császári és magyar királyi kizárólag szabadalmat nyert

SOPIANA-SZÁJSZESZ

Hatása:

1. A Sopiana-szájszesz a száj- és orrüregnek (odvas avagy műfogak, dohányzás vagy bármi más okból eredő) minden büzét nyomtalanul eltávolitja.
2. Erősiti a petyhüdt foghust és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér szinüket, meggátolja a fogkő képződését, védi a fogak zománczát és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemű súlyos (skorbutikus) bántalmait gyógyitja, üditi és pirositja a foghust és edzi a nyákhártyákat.
4. A már létező fogfájást eltávolitja, ha a fájó fog és szomszéd fog husa pár csepp **vizzel nem elegyitett** szájszeszszel megnedvesittetik.
5. Diphteritis és más torokbajoknál igen sikeres gargarizáló szer. 221(0—18)

Megrendelések elfogadtatnak: Lueff Parfumeur urnál Budapesten és minden gyógyszertárban Pécsett. Weisz Ferencz urnál Mohács, Dr. Heller fürdő orvos Harkány, Jahner C. M. gyógyszerész urnál Temesvárott, Machleid Alajos gyógyszerész urnál Kecskemét, Kredens és Fiala kereskedésében Losoncz, Heindhofer Róbert urnál Zombor, Török J. gyógyszerész és Édeskuti L. uraknál Budapest, Dieballa György gyógysz. urnál Székesfehérvárott.
Főraktár: Dr. Schulhof Adolf urnál Pécset.

Egyéves önkéntesi tanfolyam.

Budapesten nagy-korona utcza 3. sz.

Ezen tanfolyam czélja ifjakat, kik mint egy éves önkéntesek kivánnak védkötelezettségöknek eleget tenni, előkésziteni a szükséges vizsgálat letételére, mely által képzettségöket igazolják. **A legközelebbi ily tanfolyam 188. január 2-án veszi kezdetét és hat hón** át fog tartani. Hogy a résztvevők hivatásokban gátolva ne legyenek az előadások az esti órákban tartatnak. A vizsgálatot **magyar, német** és **horvát nyelven** lehet leteni.

Az engedélyezett katonai tanodában felvételek még szintén történhetnek, oly ifjak részére, kik a katonai pályát életpályának választották. Az előadások a nappali órákban történnek és előkészitnek részint katona képző és hadapródi vizsgálat letételére.

Növendékek az intézetben teljes ellátás és felügyeletre felvétetnek.

Beiratások az intézet igazgatósági irodában történnek. Értesitő kivánatra ingyen.

313 (4—4) **Az igazgatóság.**

Olcsó mert takarékos!

Töményitett zamat! — **Erős!**

Császár-kávé!

Egész pörkölt, avagy őrlött.

A pörkölt kávék legkitünőbbike, egy uj párisi rendszer után saját gőzébe pörkölve, megtartja mindazon sajátságait, melyek az eddig ismert pölkölési mód által az elillanó gőzzel elpárolognak; zamatja teljesen töményittetik, és az eredeti ereje ezen kávénak tökéletesen megmarad, a miért is több **egy harmadánál** megtakarittatik.

Kapható 1/4, 1/2, 1 és 2 1/2 kilós fehér bádog szelenczékben **naponta frissen** és legolcsóbban

Luzsovics Lászlónál Pécsett,

Ferencziek-utcza 44-ik szám

A bádog szelenczéken lévő ragjegyek saját aláirásommal vannak ellátva. 326. (3—2)

Legfinomabb izlésü!

Legszebb karácsonyi ajándék.

Szabadalt Légpisztol frt. 7.50 bérmentes.

A legjobb pisztoly nem használ, ha nem találhatunk.

Hogy azonban jó lövész lehessünk, legalább e pisztoly árnak háromszorosát, csak lőszerre is, kellene kiadnunk.

A Gaggenaui-vasaknaféle uj-lég-pisztoly (Rastatt mellett, Badenben), alkalmat nyujt arra, hogy még szobában is, és lőszerre való kiádás nélkül, jó pisztolylövész lehessünk. Ezen kitünő, és gyakorlatra igen alkalmas, fegyver nem durran és 15 méternyi távolságra, velős hajtást még oly erővel ad, hogy a nyil, pl. egy deszkába, 6 mm. meternyi mélységig jut, vagy a golyó egy madarat képes megölni. A megtöltés négy (4) fogással és igen könyen végbevihető. Egy és ugyanazon nyil 1000-nél többször használható. A számos előállitás, szakgépek segitségével, lehetségessé teszi, hogy egy ilyen kitünően szerveszett, finom és tartosan elnickelt 6 nyillal és 100 golyóval ellátott pisztoly, bársony tartóban, csak osztr. ért. frt. 7.50 ért. és bermentesen megküldhető be kerüljen. Különnyilak, 1 1/2 dutzadként osztr. ért. frt. 1.—, és különgolyók 1000 drb. ara osztr. ért. frt. 1.— A lőszertakaritás majdnem helyreállitja a pisztoly kiadési költségeket. Szállitás utánvétel v. előfizetési utján történhetnek; a gyár jótállást nyujt.

4—4

Valamint légfegyverek ugyanezen rendszer szerint.

5 kr-os bazár. — **5 kr-os bazár.**

Karácsonyi és uj évi ajándekok nagy választékban.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni hogy a karácsonyi és uj évi ajándékoknak alkalmas czikkek és gyermekjátékok már megérkeztek és

nagy választék áll a n. é. közönség rendelkezésére minden versenyt felülmuló jutányos árak mellett

egyuttal vagyok bátor becses figyelmét azon körülményre is fölhivni hogy most már üzletemmel dgybe kapcsolt a volt nagy dohány tözsde helyiségben nürinbergi, disz áru rövid áru toilette czikkekben **50 ks 75% ár leszállitás** mellett végeladást rendezek hol szintén nagy mennyiségben található karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas czikkek és gyermek játékok s ugyan e helyiségben **5-kros bazár is van rendelve.**

a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva magam maradtam kiváló tisztelettel

Pacher E.

(4—0) 295 szécsényi-tér 18 szám Zsolnay bazár.

Téli gyógymód.

Oszi gyógymód. — **Nyári gyógymód.**

A Wilhelm-féle

antiarthritikus és antirheumatikus

vértisztitó-tea

Wilhelm Ferenc

gyógyszerésztől Neunkirchenben (A. Auszt.)

csúz, köszvény, gábák, idült makacs bajok, folyton genyődő daganatok, nemi és bőrküteges bajok, pattanások a testen vagy az arczon, foltok, sifilitikus daganatok, a máj és lép puffadása, aranyeres bántalmak, sárgaság, heves idegbántalmak, izom és izület bajok, gyomornyomás, szélnyomások, altesti pangás, vizeleti nehézségek, magömlések, férfi gyengeség, fehér folyás, görvély kór, mirigy daganatok és más bajok ellen a legjobb sikerrel használtatott, a mi a sok 1000 elismerő levéllel bizonyittatik. Bizonyitványok kivánatra ingyen. 259 (52—11)

Csomagok 8 adagra 1 frt és 10 kr. bélyeg és csomagolási dijért kaphatók.

A vásárlásnál szükséges az óvatosság, nehogy hamisitványok vétessenek, azért czélszerü a törvényileg sok állam által védett jegyre vigyázni.

Kapható: Pécsett **Cserta Ignácz** kereskedőnél és **Sipőcz István** gyógyszerésznél.

Tavaszi gyógymód.

37113/VIII. sz. 000. (3—3)

Árverési hirdetmény.

Az alólirott igazgatóság által Paks, Mohács és Szegszárd nagyközség

bor- és husfogyasztási adójának

1881 esetleg 1882 és 1883. évre leendő biztositása végett harmadik árverés hirdettetik.

Paks községet illető kikiáltási ár egy évre összesen 18800 frtot tesz és az árverés **f. évi deczember 2-án reggeli 9 órakor,** Mohács nagyközséget illető kikiáltási ár 18000 frt, az árverés ugyanazon nap d. e. 10 órakor, Szegzárd n.-községet illető kikiáltási ár 14000 frt. az árverés ugyanaz napon 11 órakor fog megtartatni.

A többi feltételek ez igazgatóságnál és a kerületi pénzügyőri biztosságoknál megtudhatók.

Pécsett 1880. évi deczember 9-én.

M. kir. pénzügyi igazgatóság.

Taiss Mihály nyomdájában Pécsett, (Majláth-tér 2. szám) 1880.